

Til beslutningsforslag nr. B 178

Folketinget 2023-24

Betænkning afgivet af Miljø- og Fødevarerudvalget den 22. maj 2024

Betænkning

over

Forslag til folketingsbeslutning om at ophæve principperne om minimumsimplementering af EU-lovgivning på natur- og miljøområdet

[af Søren Egge Rasmussen (EL) m.fl.]

1. Indstillinger

Et *flertal* i udvalget (S, V, DD, LA, M og DF) indstiller beslutningsforslaget til *forkastelse* ved 2. (sidste) behandling.

Et *mindretal* i udvalget (SF, KF, EL, RV og ALT) indstiller beslutningsforslaget til *vedtagelse uændret*.

Siumut, Inuit Ataqatigiit, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ved betækningsafgivelsen ikke medlemmer i udvalget og dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske bemærkninger i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

2. Politiske bemærkninger

Enhedslisten

Enhedslistens medlemmer af udvalget bemærker, at der er en direkte sammenhæng mellem krisen i vores havmiljø og de fem principper om minimumsimplementering af EU-lovgivning, der blev vedtaget af Venstre-regeringen i 2015.

Principperne går kort fortalt ud på, at Danmark skal gøre så lidt som muligt så sent som muligt, hvis lovgivningen vurderes at indebære byrder for erhvervslivet. Det er ekstremt skadeligt, når det gælder natur- og miljøområdet, hvor resultaterne af de fem principper ses tydeligt i form af forurening af miljøet og vores fælles naturressourcer, tilbagegang af vilde arter og ødelæggelse af habitater. Samtidig betyder minimumsimplementeringen, at Danmark har problemer med at leve op til flere EU-direktiver på natur- og miljøområdet, herunder vandrammedirektivet, habitatdirektivet, nitratdirektivet, grundvandsdirektivet og havstrategidirektivet.

Enhedslisten noterer sig derfor med stor skuffelse, at regeringen ikke bakker op om Enhedslistens forslag om at af-

skaffe principperne om minimumsimplementering på natur- og miljøområdet.

Samtidig noterer Enhedslisten sig, at processen omkring dette beslutningsforslag har været uacceptabel. Under førstebehandlingen udtalte erhvervsministeren således: »Det spørgsmål er et spørgsmål, som spørgeren selvfølgelig må stille til den ressortansvarlige minister. Det handler om vandrammedirektivet, og jeg beklager, men det er jeg ikke sådan helt skarp i at kunne svare på. Det tror jeg også spørgeren trods alt har forståelse for.«

Da Enhedslisten efterfølgende fulgte opfordringen og under udvalgsbehandlingen stillede spørgsmål om implementeringen af direktiverne på natur- og miljøområdet til den ressortansvarlige minister, nemlig miljøministeren, ønskede denne at omstille spørgsmålene tilbage til erhvervsministeren, hvilket Enhedslisten afslog. Efterfølgende besvarede miljøministeren Enhedslistens første ni spørgsmål så mangelfuldt, at Enhedslisten valgte at stille syv af spørgsmålene igen som udvalgsspørgsmål forud for to kommende samråd, der begge omhandler Miljøministeriets implementering af EU's vandrammedirektiv.

Enhedslisten stillede også fem opfølgende spørgsmål til forslaget, som først blev besvaret 6 dage efter udvalgets politiske drøftelse, og dagen før udvalget skulle afgive betænkning over forslaget, hvorfor Enhedslisten var nødt til at bede udvalget om udskydelse af tidsplanen med 1 uge.

Enhedslisten noterer sig, at det er gennemgående i de svar, miljøministeren har givet, at fokus i Miljøministeriets implementering af EU-direktiverne er på at begrænse byrder for virksomheder og ikke på at overholde direktivernes målsætninger om at beskytte natur og miljø så godt som muligt. Dette er helt i tråd med principperne for minimumsimplementering, men dybt bekymrende, når man tager miljøets og naturens krisetilstand i betragtning.

Det er også dybt bekymrende, fordi Danmark aktuelt står i en situation, hvor der er stor risiko for, at vi ikke kommer til at leve op til målsætningen i EU's vandrammedirektiv om god miljøtilstand og god kemisk tilstand i alle danske kystområder i 2027 – trods for at det med landbrugsaftalen fra 2021 er aftalt i en bred politisk aftalekreds, at Danmark skal leve op til vandrammedirektivet (»Aftale om grøn omstilling af dansk landbrug«, 2021), og at dette også indgår i regeringsgrundlaget (»Ansvar for Danmark«, 2022).

Enhedslisten noterer sig samtidig, at minimumsimplementeringen i Miljøministeriet har nået et niveau, hvor der direkte og med åbne øjne tages en procesrisiko, i forhold til at ministeriets implementering kan blive underkendt i Miljø- og Fødevarerklagenævnet og af EU-Domstolen. Dette er senest kommet frem i DR's afdækning af, hvordan ministeriet tilsyneladende har regnet baglæns i forbindelse med udarbejdelse af retningslinjer for udledning af miljøfarlige stoffer (»Cheminova pumper miljøfarlige stoffer ud i et hav, der allerede er forurennet: Miljøministeriet har i årevis undladt at gribe ind«, dr.dk, den 28. april 2024, og »Miljøministeriet anklages for magtfordrejning: Har hjulpet Cheminova med fortsat at kunne forurene Vesterhavet«, dr.dk, den 5. maj 2024).

Enhedslisten finder det positivt, at miljøministeren i sit svar på spørgsmål 10 skriver: »Regeringen og jeg går naturligvis altid gerne i dialog med udvalget om behovet for yderligere danske natur- og miljøregler, der går videre end minimumskravene i EU-reguleringen.«

Enhedslisten indgår naturligvis gerne i sådan en dialog.

Enhedslisten bemærker dog samtidig, at principperne for minimumsimplementering primært er et problem i ministerierne, fordi det handler om selve implementeringen af eksisterende lovgivning, hvor embedsværket og ministeren er underlagt de fem principper. Derfor er principperne særlig problematiske, når det gælder emner, hvor der ikke er poli-

tiske forhandlinger, f.eks. ved udarbejdelse af bekendtgørelser, retningslinjer og planer. Her gælder det for embedsværket og ressortministeren ifølge de fem principper, at man skal udnytte fleksibiliteten i lovgivningen og sætte barren så lavt, at man sikrer, at man ikke overimplementerer, og at man i videst muligt omfang undgår byrder for erhvervslivet.

At regeringen er imødekommende over for dialog med udvalget om behovet for yderligere danske regler, er derfor på ingen måde tilstrækkeligt til at løse problemet, som derimod kræver et gennemgribende opgør med principperne for minimumsimplementering.

3. Udvalgsarbejdet

Beslutningsforslaget blev fremsat den 1. marts 2024 og var til 1. behandling den 4. april 2024. Beslutningsforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Miljø- og Fødevarerudvalget.

Oversigt over beslutningsforslagets sagsforløb og dokumenter

Beslutningsforslaget og dokumenterne i forbindelse med udvalgsbehandlingen kan læses under beslutningsforslaget på Folketingets hjemmeside www.ft.dk.

Møder

Udvalget har behandlet beslutningsforslaget i 4 møder.

Bilag

Under udvalgsarbejdet er der omdelt 3 bilag på beslutningsforslaget.

Spørgsmål

Udvalget har under udvalgsarbejdet stillet 14 spørgsmål til miljøministeren til skriftlig besvarelse, som ministeren har besvaret.

Anne Paulin (S) Kim Aas (S) Bjarne Laustsen (S) Camilla Fabricius (S) Tanja Larsson (S) Ida Auken (S) Kasper Roug (S)

Kris Jensen Skriver (S) Thomas Jensen (S) Erling Bonnesen (V) nfm. Torsten Schack Pedersen (V) Anni Matthiesen (V)

Hans Christian Schmidt (V) Charlotte Bagge Hansen (M) Karin Liltorp (M) Hans Kristian Skibby (DD) fmd.

Kristian Bøgsted (DD) Alexander Ryle (LA) Carsten Bach (LA) Mette Abildgaard (KF) Per Larsen (KF)

Kim Edberg Andersen (DD) Peter Kofod (DF) Signe Munk (SF) Marianne Bigum (SF) Søren Egge Rasmussen (EL)

Trine Pertou Mach (EL) Katrine Robsøe (RV) Sascha Faxe (ALT)

Siumut, Inuit Ataqatigiit, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Socialdemokratiet (S)	50	Radikale Venstre (RV)	7
Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	22	Dansk Folkeparti (DF)	7
Danmarksdemokraterne – Inger Støjberg (DD)	16	Alternativet (ALT)	5
Socialistisk Folkeparti (SF)	15	Siumut (SIU)	1
Liberal Alliance (LA)	15	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Moderaterne (M)	14	Sambandsflokkurin (SP)	1

Det Konservative Folkeparti (KF)	10	Javnaðarflokkurin (JF)	1
Enhedslisten (EL)	9	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	5